

Брюксел, 29 април 2021 г.
(OR. en)

8169/21

LIMITE

JEUN 39
SOC 228
EMPL 167
EDUC 137
SAN 243
SUSTDEV 50
GENDER 26

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Проект за заключения на Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно укрепване на многостепенното управление при насърчаване на участието на младите хора в процесите на вземане на решения — Одобряване

Приложено се изпраща на делегациите проектът за заключения относно укрепване на многостепенното управление при насърчаване на участието на младите хора в процесите на вземане на решения, изготвен от Работната група за младежта. Всички делегации вече са заявили съгласие по текста.

Във връзка с това Комитетът на постоянните представители се приканва да потвърди съгласието, постигнато от Работната група за младежта по приложения текст, и да го изпрати на Съвета по образование, младеж, култура и спорт, заседаващ на 17—18 май 2021 г., за одобряването му и последващото му публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз*.

**Проект за заключения на Съвета и на представителите на правителствата на
държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета**

относно

**Укрепване на многостепенното управление при насърчаване на участието на младите
хора в процесите на вземане на решения**

**СЪВЕТЪТ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВОТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ,
ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА,**

КАТО ПРИПОМНЯТ, ЧЕ

1. Член 165 от Договора за функционирането на Европейския съюз предвижда действия на равнище ЕС, насочени към насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот на Европа.
2. В член 2 от Договора за Европейския съюз се посочва, че „Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства“. В член 10, параграф 3 се признава правото на всеки гражданин да участва в демократичния живот на Съюза.
3. В членове 11 и 12 от Хартата на основните права на Европейския съюз се посочва, че всеки има право на свобода на изразяването на мнения, както и свобода на мирни събрания и на свободно сдружаване. В член 24 се заявява, че децата могат да изразяват свободно своето мнение и се постановява, че това мнение се взема под внимание по въпросите, които ги засягат, в зависимост от възрастта и зрелостта им.

4. Резолюция на Съвета относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта: Стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г.¹ посочва значението на подкрепата за социалната и гражданската ангажираност и има за цел да гарантира, че всички млади хора разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. В резолюцията освен това се отчитат участието² и глобалното, европейското, националното, регионалното и местното измерение³.
5. Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие⁴ определя младите хора като активни участници в устойчивото развитие; Световната програма за действие за младежта на ООН⁵ призовава за пълноценно и ефективно участие на младите хора в живота на обществото.
6. В Европейската харта на Съвета на Европа за участието на младите хора в местния и регионалния живот⁶ се подчертава необходимостта от подобряване на достъпа на младите хора до пълноценното упражняване на техните права и свободи, особено на тези, свързани с участието.
7. В заключенията на Съвета относно насърчаването на демократичната осведоменост и демократичната ангажираност сред младите хора в Европа⁷ се отчита, че всички млади хора следва да имат възможност да участват пълноценно във вземането на решения по всички въпроси, които ги засягат. Те имат правото на свобода на изразяването на мнение, на достъп до информация и на защита от дискриминация.

¹ ОВ С 456, 18.12.2018 г., стр. 1

² „Като се отчита, че всички млади хора са ресурс за обществото, всички политики и дейности, свързани с младите хора, следва да подкрепят правото на младите хора да участват в разработването, изпълнението и проследяването на политиките, които ги засягат, чрез пълноценното участие на младите хора и младежите организации. В този контекст политиките следва да се изграждат, като се отчитат промените, произтичащи от цифровата комуникация, която оказва влияние върху демократичното и гражданското участие.“

³ „За да се осигури устойчиво въздействие върху младите хора, е важно политиката на ЕС за младежта да се изпълнява, като се имат предвид взаимовръзките с регионалното и местното равнище, както и дейностите да се провеждат в подкрепа на политиките за младежта на най-ниско равнище. В същото време когато се разглеждат глобални проблеми, следва да се отчита мнението на младите хора.“

⁴ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁵ <https://www.un.org/development/desa/youth/world-programme-of-action-for-youth.html>

⁶ 1992, Ревизирана европейска харта за участието на младите хора в местния и регионалния живот, 2003 и 2015 г.

⁷ ОВ С 415, 1.12.2020 г., стр. 16

8. В заключенията на Съвета относно ролята на младите хора в изграждането на сигурно, сплотено и хармонично общество в Европа⁸ се посочва, че младите хора са новатори и двигатели на промяната и че техният принос следва да бъде активно подкрепян, да бъде търсен и възприеман като ключов за изграждането на мирно общество и за подкрепата на демократичното управление.
9. Резолюцията на Съвета относно насърчаването на политическото участие на младите хора в демократичния живот на Европа⁹ и резолюцията на Съвета относно насърчаването на нови и ефективни форми на участие на всички млади хора в демократичния живот на Европа¹⁰ укрепват младежкото измерение и подчертават колко е важно да се насърчава активното и отговорно участие на младите хора в разработването на политиките, които засягат техния живот.
10. Експресното проучване на Евробарометър от 2019 г. относно младите хора¹¹ показва, че младите хора са много активни в демократичния живот и че равнищата на участие се увеличават, като три четвърти от младите анкетирани са участвали в някаква форма на организирано движение.
11. Проучването относно картината на младежкото представителство в ЕС¹² показва, че секторът на младежта в ЕС се разраства и че традиционните младежки структури като НПО и мрежи продължават да играят ключова роля; то освен това отбелязва необходимостта от по-разнообразни и гъвкави пространства за участие.

⁸ ОВ С 195, 7.6.2018 г., стр. 13

⁹ ОВ С 417, 15.12.2015 г., стр. 10

¹⁰ ОВ С 169, 9.6.2011 г., стр. 1

¹¹ Експресно проучване на Евробарометър № 478: Как да изградим по-силна и по-обединена Европа? Мненията на младите хора,
https://data.europa.eu/euodp/fr/data/dataset/S2224_478_ENG

¹² Study on the landscape of youth representation in the EU (Проучване относно картината на младежкото представителство в ЕС), 2019, <https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/57e87ca0-900d-11ea-812f-01aa75ed71a1>

КАТО ОТЧИТАТ, ЧЕ

12. Въпреки че е постигнат значителен напредък, младите хора все още имат по-малко възможности за участие, не са достатъчно представени в процесите на вземане на решения и са изправени пред множество предизвикателства, които бяха засилени от пандемията от COVID-19. Основните предизвикателства¹³, които се засилват сред младите хора в уязвимо положение, включват по-висок риск от безработица, несигурност на труда, бедност, изключване, маргинализация, дискриминация и неравенство, недостатъчни инвестиции в развитието на умения и въздействие върху психичното им здраве.
13. Нарастващата уязвимост на младите хора е свързана с неравния достъп до приобщаващо формално образование и обучение, неформално и информално учене и възможности, свръхпредставеността в нестандартния труд и недостатъчния достъп до социална закрила, които оказват структурно въздействие върху живота на младите хора, еманципацията и прехода към автономност, по-специално по отношение на достъпа до жилищно настаняване, справедливи условия на живот, здравеопазване и достойни работни места.

¹³ Партньорство между ЕС и Съвета на Европа в областта на младежта, Towards a better understanding of the impact of Covid-19 on the youth sector (Към по-добро разбиране на въздействието на COVID-19 върху сектора на младежта), <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/72351197/Summary+13+Oct+2020.pdf/c8808ff7-25bef7f9-3504-b2a189a64bd0>; Европейски парламент, „COVID-19: членовете на ЕП отправят искане за предотвратяване на трайните вреди за младите хора и спорта“ (януари 2021 г.) <https://www.europarl.europa.eu/news/bg/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>; Политически мерки на ОИСР в отговор на коронавируса (COVID-19), Youth and COVID-19: Response, recovery and resilience (Младежта и COVID-19: реагиране, възстановяване и устойчивост) (юни 2020 г.), <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/>; МОТ, Младежка заетост, <https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang-en/index.htm>.

14. Спешно е необходимо на младите хора да бъде осигурено качествено гражданско образование, насърчаващо демократичните ценности, и те да разполагат с информация и умения за медийна грамотност, за да могат да разбират политическия и обществения контекст, да разпознават заплахите от дезинформация, поляризация и пропаганда, както и да бъдат напълно и свободно информирани, за да могат да правят съответните избори и решения.
15. В новата стратегическа програма на Европейския съвет за периода 2019—2024 г.¹⁴ и в работната програма на Комисията за 2021 г.¹⁵ се отчита ролята на младите хора за изграждането на неутрална по отношение на климата, зелена, справедлива, цифрова и социална Европа, за насърчаването на устойчиви модели на потребление и производство и за изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и Парижкото споразумение относно изменението на климата.
16. Неформалното и информалното учене играят ключова роля, например по граждански въпроси и участие; включени са в Европейската програма за младежката работа¹⁶; и имат за цел да укрепват и развиват сътрудничеството между различните участници в работата с младежта в множество области, в съответствие с Процеса от Бон и прилагането на стратегическа рамка за развитието на младежката работа¹⁷.

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/39923/a-new-strategic-agenda-2019-2024-bg.pdf>

¹⁵ https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_bg

¹⁶ Резолюция относно рамката за създаване на Европейска програма за младежката работа (2020/C415/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42020Y1201(01))

¹⁷ Трета Европейска среща по въпросите на работата с младежта, заключителна декларация https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/EN_3rd%20EYWC_final%20Declaration.pdf

СЧИТАТ, ЧЕ

17. Младите хора оказват важен принос за по-нататъшното развитие на обществото. Решенията, взети днес, засягат както настоящия, така и бъдещия им живот. Въпросите, засягащи младите хора, са междусекторни и свързани с цялостната политическа програма, поради което тяхната ангажираност и участие в търсенето на отговорите на обществените, екологичните, цифровите, икономическите, културните и политическите предизвикателства са от съществено значение за насърчаването на демократичния принцип на представителството. Това следва да позволи на младите хора да поемат отговорност за собствения си живот, да се учат, да имат думата при изграждането на издръжливи, сплотени, приобщаващи, неутрални по отношение на климата, проспериращи, справедливи и устойчиви общества и да допринасят за възстановяването на Европа в контекста на сериозни кризисни ситуации като пандемията от COVID-19, както и за цифровия и екологичния преход.
18. За ефективен подход към многостепенното управление¹⁸ в сферата на младежта, и по-специално участието на младите хора, е важно да се подкрепи създаването и развиването на младежкото представителство на всички равнища¹⁹, да се признае правото на младите хора на самоорганизиране и участие, както и да им се даде възможност действително да го направят. Признаването на младежките организации и структури и подкрепата за тях, като се гарантира благоприятна среда на всички равнища, е особено необходимо за ефективното, съдържателно и устойчиво участие на младите хора в процесите на вземане на решения.

¹⁸ Вж. определението в приложението.

¹⁹ Вж. определението в приложението.

19. Стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г.²⁰ третира въпроса за участието на младите хора в демократичния живот, подкрепя социалната и гражданската ангажираност и има за цел да гарантира, че всички млади хора разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществото, като се набляга на осъществяването на визията и целите на младите хора за Европа чрез мобилизирането на инструменти на политиката на равнището на ЕС, както и чрез действия на национално, регионално и местно равнище от страна на всички заинтересовани страни.
20. Единадесетте европейски цели за младежта²¹ поставят акцент върху визията на младите хора за Европа, определят междусекторните области, засягащи техния живот, и отразяват важните за тях приоритети, включително самото им участие в европейската младежка цел № 9 „Пространство и участие за всички“.
21. Участието на младите хора означава упражняването на права и разполагането с възможности, равен достъп, подкрепа и отговорност да се участва в решенията и да им се влияе, както и системното предприемане на действия и извършване на дейности, спомагащи за укрепването на общество, почиващо на ценностите на ЕС.
22. Участието на младите хора означава също предотвратяване на свиването на пространствата за гражданското общество, което оказва сериозно въздействие върху процесите на вземане на решения и поражда допълнителни предизвикателства за младите хора, младежките организации и структури, както и за младежките работници.

²⁰ ОВ С 456, 18.12.2018 г., стр. 1.

²¹ Стратегия на Европейския съюз за младежта, приложение 3, пак там.

23. Диалогът на ЕС по въпросите на младежта²² играе през последните 10 години важна роля за насърчаване на участието на младите хора на всички равнища чрез ангажирането на младежките съвети, национални работни групи и други заинтересовани представители на младите хора, като същевременно се утвърждава структурният диалог със съответните отговорни за вземането на решения инстанции. Заинтересованите представители на младежки структури на гражданското общество, по-специално Европейският младежки форум, международни неправителствени младежки организации и национални младежки съвети, оказват ценен принос за представителството на младите хора в процесите на вземане на решения на равнището на ЕС, наред с другото чрез конференциите на Европейския съюз по въпросите на младежта.
24. Управлението на политиката за младежта се различава в отделните държави — членки на ЕС, предвид техния различен политически, културен, исторически, обществен и географски контекст. Тяхната уредба е различна (напр. правната рамка за развитие на политиката за младежта, ролята на избраните органи/законодателните структури или темите, обхванати от политиките за младежта), както са различни и моделите на изпълнение (напр. хоризонтални, вертикални или чрез междусекторна координация, изпълнителни правомощия на различни равнища на публичната администрация)²³.
25. Младите хора, изразяващи себе си чрез най-широки и разнообразни формати и в различен географски контекст, са основата, на която се гради младежкото представителство и участие. Тези формати включват организации и неформални групи — от градска среда до селски и отдалечени райони²⁴, структури за младежка работа, младежки съвети и младежки организации на всички равнища, както и млади хора, които не са част от съществуващи структури или организации.

²² ОВ С 189, 2.6.2019 г., стр. 1.

²³ Insights into youth policy governance (Поглед върху управлението на политиката за младежта), Партньорство за младежта, 2018 г., https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁴ ОВ С 193, 9.6.2020 г., стр. 3.

ИЗТЪКВАТ, ЧЕ

26. От съществено значение е всички млади хора да разполагат с равни възможности за участие, приобщаване и овластяване в съответните процеси на вземане на решения на всички равнища. Това участие е важно не само за качеството на политиките за младежта, но и за всички други хоризонтални политики, имащи отношение към младите хора. Става дума за личностното, социалното, културното и интелектуалното развитие на младите хора и прехода им към зрялата възраст²⁵.
27. Участието на младите хора създава чувство за принадлежност, гражданство и солидарност и прави политическите процеси по-прозрачни и отчетни за тях. В същото време това участие ги укрепва и им помага да развият увереност в себе си и инициативност, ангажираност и отговорност, като с това им позволява да придобият и развият опит и подходящи умения в техния демократичен и професионален живот в сфери като критичното мислене, комуникацията, воденето на преговори и екипния дух.
28. Интегрирането на многостепенното управление при насърчаването на участието на младите хора в процесите на вземане на решения утвърждава приобщаващите и издръжливи общества, укрепва социалното, гражданското и териториалното сближаване и засилва връзките между политиките на европейско и местно равнище чрез конкретни инициативи като Европейската столица на младежта и проекта „Европа става местна“²⁶ по програмата „Младежта в действие“ на „Еразъм+“. Същевременно то засилва позициите на младите хора, като създава възможности за тях да прилагат на практика и да подобряват знанията, уменията, компетентностите и нагласите, от които се нуждаят, за да участват пълноценно в разнообразните общества и да бъдат подготвени за бъдещи предизвикателства.

²⁵ Заключителната декларация от конференцията „Лисабон +21“.

²⁶ <https://www.europesgoeslocal.eu/about/>

29. Цифровата трансформация на нашите демокрации²⁷ поражда необходимостта да се проучат и насърчават иновативни и алтернативни форми на участие като инструменти за цифрова демокрация, като същевременно се отчитат предизвикателствата, свързани с участието в цифровото пространство, ограниченият достъп на някои млади хора до интернет или цифрови технологии или непритежаването на необходимите за тяхното използване умения и знания. Ето защо, за да се подкрепи участието на младите хора в демократичния живот чрез цифрови средства и те да бъдат привлечени по приобщаващ начин, е необходимо да се осигурят достъп и съобразени с конкретните нужди решения.
30. Политиките, създаващи повече възможности за младите хора и позволяващи пълноценното им участие в обществото, трябва да получат още по-голяма подкрепа. В този контекст трябва да бъде засилена ролята на младежката работа, неформалното и информалното учене и ефективния диалог с всички млади хора в рамките на междусекторен подход в области като социалната политика, заетостта, образованието, цифровизацията, здравеопазването, жилищното настаняване, културата и околната среда.
31. За да участват ефективно младите хора²⁸ в обществото, трябва да бъдат разгледани някои ключови аспекти, например: очертаване на съдържанието, що се отнася до управлението на политиката за младежта; възприемане на добрия опит²⁹ от механизмите на политиката за младежта на всички равнища; обучение на публичните служители по въпроси, свързани с участието на младежта; определяне на ролята и отговорностите на младите хора при формулирането, разработването, изпълнението и оценката на политиките.

²⁷ Съобщение на Комисията относно Плана за действие за европейската демокрация, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020DC0790>

²⁸ Insights into youth policy governance (Поглед върху управлението на политиката за младежта), Партньорство за младежта, 2018 г., https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁹ Вж. определението в приложението.

ВЗЕМАТ ПОД ВНИМАНИЕ

32. Идеите и мненията на младите хора, споделени на Конференцията на ЕС по въпросите на младежта през март 2021 г., където младите хора очертаха редица инициативи, които осигуряват ценно вдъхновение за действия за лицата, отговорни за вземането на решения, младежките организации и самите млади хора с цел насърчаване на демокрацията сред младите хора на местно, регионално, национално и европейско равнище. Тези идеи и становища се отнасят до:

- създаване на механизми на съответните равнища за консултации с младите хора по въпроси на националната, регионалната и местната политика;
- организиране на неформално учене и обучение за застъпничество за младите хора, включително за тези с по-малко възможности;
- намаляване на възрастта и правата за гласуване на 16 години, съчетано с гражданско образование, за да се насърчат младите хора и да им се дадат възможности да участват активно в изборите;
- идентифициране и насърчаване на използването на обществени пространства, предоставени на разположение за младите хора, както и рационализиране на тази информация;
- съвместно разработване и приемане на насоки на ЕС и знаци за качество, за да се гарантира достъп на всички млади хора до съобразени с нуждите на младежта, безопасни и приобщаващи цифрови пространства;
- създаване на платформи за подпомагане на младежки инициативи и младежки организации „отдолу нагоре“ на местно и регионално равнище;
- разширяване на учебната програма и разнообразяване на заинтересованите страни чрез включване на неправителствени организации, за да се насърчи развитието на творческо мислене, активно гражданско участие и практика на вземане на решения чрез неформално образование.

ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ И НА СЪОТВЕТНИТЕ РАВНИЦА

33. Да предоставят възможности на всички млади хора чрез образование и обучение, ориентирана към младежта информация, обратна връзка, неформално и информално учене, работа с младежта и други практики, които допринасят за информирано и критично участие в многостепенните процеси на вземане на решения.
34. Да насърчават и подкрепят по подходящ начин създаването или подобряването на устойчиви структури за многостепенно управление, за да се улесни участието на младите хора в процесите на вземане на решения, както и в определянето на дневния ред, като същевременно се насърчават разнообразни неформални варианти за участие. Това изисква признаване, подкрепа и пълноценно участие на младежки организации, младежки работници, млади специалисти, младежки лидери³⁰, училища, учители, инструктори, обучители и други заинтересовани страни. Следва да бъдат положени специални усилия за достигане и оправомощаване на младите хора, които не участват в официални структури и организации.
35. Да насърчават и подкрепят достъпни физически, цифрови и хибридни решения, които улесняват ефективното участие и ангажираност на всички млади хора в процесите на вземане на решения на всички равнища, по многосекторен начин, особено в квартали и селските и отдалечените райони в неравностойно положение, за да им бъдат осигурени отворени и безопасни пространства, както и възможности за личностно, социално, културно и професионално развитие.
36. Да осигуряват равни и справедливи възможности, като подкрепят всички форми на участие и ангажираност на младите хора на всички равнища. Този подход се прилага по отношение на всички въпроси, засягащи младите хора, например жилищното настаняване, образованието и достойните работни места, устойчивото развитие, изменението на климата, правата на човека, справедливостта и солидарността между поколенията, равенството между половете, изграждането на капацитет и въздействието на цифровизацията, в съответствие с ангажимента да не се пренебрегва никой³¹.

³⁰ За целите на настоящите заключения младежките лидери включват и младите хора, които изпълняват ръководни функции, без да са част от официална организация или структура.

³¹ Програма на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие

37. Когато е целесъобразно, създават или поддържат полезни взаимодействия и сътрудничество между свързаните с младежта сектори и програми, по-специално между образованието и обучението в областта на младежката работа и изследователите в областта на младежта, с цел насърчаване на критичното мислене, предоставяне на изчерпателна информация относно процесите на вземане на решения на всички равнища и повишаване на разбирането, ангажираността и ефективното и съдържателно участие на младите хора.

ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, В СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ И НА ПОДХОДЯЩИТЕ РАВНИЩА, ПРИ НАДЛЕЖНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ

38. Да интегрират и подкрепят активните и устойчиви структури за участие на младите хора в разработването на политики за младите хора и с тях на всички равнища и във всички области, като същевременно им предоставят достъп до надеждни данни, доказателства и отговорни и редовно преразглеждани процеси на вземане на решения въз основа на процеси на участие като диалога по въпросите на младежта в ЕС и други договорености в различните области на политиката, които имат за цел да насърчат участието на младите хора.
39. Да подкрепят по-нататъшното разработване и преглед на подходи, насочени към увеличаване на участието на младежта в процесите на вземане на решения на всички равнища. Това може да се основава на съществуващите концепции и механизми, както и на работата на Съвета на Европа, държавите членки и организациите на гражданското общество в тази област. Тези подходи следва да включват младите хора, младежките работници, младежките организации (включително местните младежки съвети), практикуващите специалисти, изследователите в областта на политиката за младежта и определящите политиките лица, на всички равнища и от всички съответни сектори.

40. Да се възползват в пълна степен от съответните програми на ЕС (наред с другото „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност) за насърчаване и подкрепа на знанията, обмена на практики и дейностите за взаимно обучение, както и за проектирането, разработването, изпълнението и оценката на механизми за младежко участие въз основа на подход на многостепенно управление.
41. Когато е целесъобразно, да използват ефективно таблото за наблюдение на ЕС за политиката за младежта³² и да вземат предвид по целесъобразност оценките на въздействието, които сравняват, наред с другото, обхвата на участието на младежта в процесите на вземане на решения и регионалните и местните характеристики по отношение на демографията, благосъстоянието, демократичната ангажираност и устойчивото развитие.
42. Да продължат да насърчават диалога по въпросите на младежта в ЕС и националните работни групи, създадени в държавите членки, и да запазят ключова роля за националните младежки съвети, когато е целесъобразно, за да се възползват от тази рамка в други консултативни процеси, като например тези, свързани с Конференцията за бъдещето на Европа и инициативата „Нов европейски Bauhaus“.

ПРИКАНВАТ КОМИСИЯТА

43. Да организира дейности за партньорско обучение в областта на младежта с цел обмен на знания и опит относно начините за насърчаване на ефективното участие на младите хора в процесите на вземане на решения на всички равнища и във всички области на политиката, като по този начин се създаде общо разбиране за концепцията за многостепенно управление.

³² Разработено от експертната група, създадена през 2019 г., във връзка със стратегията на ЕС за младежта (2019—2027 г.) и нейния работен план за периода 2019—2021 г.

44. Да допринася за натрупването на знания и капацитет относно участието на младите хора в процесите на вземане на решения на множество равнища, включително, когато е възможно, чрез уики страница, посветена на младежта, мрежи за научни изследвания в областта на младежта и сътрудничество с международни организации като Съвета на Европа, Организацията на обединените нации и ОИСР и други съответни органи.
45. Когато е целесъобразно, да използва Европейския младежки портал, за да общува с младите хора чрез онлайн диалози и консултации.

ПРИКАНВАТ ВСИЧКИ УЧАСТНИЦИ В ДЕЙНОСТИ НА ЕВРОПЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ВЪПРОСИТЕ НА МЛАДЕЖТА ДА СЕ СТРЕМЯТ

46. Да установят прозрачни процедури, които дават възможност на младите хора да участват пряко в процесите на вземане на решения, независимо дали поотделно, в случая на младежките лидери, или чрез младежки организации, младежки работници, учители, изследователи, журналисти или чрез други структури, свързани с младежта, или неформални групи. Това участие следва да се отнася до всички въпроси, които оказват въздействие върху живота на младите хора, на междусекторна основа, като същевременно насърчава полезните взаимодействия и сътрудничеството в процесите на съвместно вземане на решения, споделените отговорности и прилагането на решения.
47. Разширяване на обхвата и спектъра на възможностите за заинтересованите страни в областта на формалното образование и неформалното и информалното учене да действат заедно, за да се увеличи участието на младежта в процесите на вземане на решения и да се подкрепят различни форми „да се учи да участва“ от ранна възраст, тъй като това увеличава възможностите за участие през целия живот³³.

³³ Препоръка на Съвета относно ключовите компетентности за учене през целия живот (ОВ С 189, 4.6.2018 г., стр. 1).

Определения

За целите на настоящите заключения:

Многостепенно управление означава структурите и процесите за вземане на решения във формална и неформална среда, съществуващи на различни териториални равнища (от местно до регионално, национално и европейско), с участието на младите хора и/или младежки организации, в рамките на които решенията се вземат съгласно договорености между всички участници хоризонтално и/или вертикално въз основа на принципа на субсидиарност, с цел решенията да бъдат вземани, а политиките изпълнявани на най-подходящото институционално и териториално равнище.

Всички равнища означава местно, регионално, национално, европейско и световно равнище (според случая).

Възприемане на добрия опит е процес, при който дадена организация може да сравнява резултатността на работата си с тази на други организации. Целта е организацията да се поучи от силните страни на другите организации и нещата, които те правят добре, да търси вдъхновение за собствената си работа, а също така и да извлече поуки от грешките. Това е един активен и непрекъснат процес, а не просто сравнение на показатели, факти и мерки.

Референтни документи

При приемането на настоящите заключения Съветът и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, вземат под внимание следните документи:

- Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно насърчаване на демократичната осъзнатост и демократичната ангажираност сред младите хора в Европа (ОВ С 415, 1.12.2020 г., стр. 16)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020XG1201\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020XG1201(01))

- Резолюция на Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамката за създаване на Европейска програма за младежката работа (ОВ С 415, 1.12.2020 г., стр. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42020Y1201(01))

- Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно създаване на възможности за младите хора в селските и отдалечените райони (ОВ С 193, 9.6.2020 г., стр. 3)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020XG0609\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020XG0609(01))

- Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, за определяне на насоки относно управлението на диалога на ЕС по въпросите на младежта (ОВ С 189, 5.6.2019 г., стр. 1)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42019Y0605\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42019Y0605(01))
- Заключение на Съвета относно ролята на младите хора в изграждането на сигурно, сплотено и хармонично общество в Европа (ОВ С 195, 7.6.2018 г., стр. 13)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52018XG0607\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52018XG0607(02))
- Резолюция на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта: стратегия на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. (ОВ С 456, 18.12.2018 г., стр. 1)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42018Y1218(01))
- Резолюция на Съвета относно насърчаването на политическото участие на младите хора в демократичния живот на Европа (ОВ С 417, 15.12.2015 г., стр. 10)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42015Y1215\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42015Y1215(02))
- Препоръка на Съвета относно ключовите компетентности за учене през целия живот (ОВ С 189, 4.6.2018 г., стр. 1).
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32018H0604(01))

- Препоръка на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене (ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01))

- Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно насърчаването на нови и ефективни форми на участие на всички млади хора в демократичния живот на Европа (ОВ С 169, 9.6.2011 г., стр. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42011Y0609\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42011Y0609(01))

- Нова стратегическа програма за периода 2019—2024 г., Европейски съвет

<https://www.consilium.europa.eu/media/39923/a-new-strategic-agenda-2019-2024-bg.pdf>

- Работна програма на Комисията за 2021 г.

https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_bg

- Eurofound (2020), Living, working and COVID-19 (Живот, работа и COVID-19), поредица „COVID-19“,

https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20059en.pdf

- COM(2020) 790 final: Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно Плана за действие за европейската демокрация

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020DC0790>

- Трета европейска среща по въпросите на работата с младежта, заключителна декларация

https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/3rdEYWC_finaldeclaration.pdf

- Програма на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие
Резолюция A/RES/70/1 на Общото събрание на ООН, приета на 25 септември 2015 г.
https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E
- Конвенция на Организацията на обединените нации за правата на детето от 20 ноември 1989 г.
https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-09/CRC_bg.pdf
- Световна програма на ООН за действие за младежта
<https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wpay2010.pdf>
- Ревизирана европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, „Кажете си думата!“, Съвет на Европа
<https://rm.coe.int/1680702379>
- Ревизирана европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, Конгрес на местните и регионалните власти, Съвет на Европа
<https://rm.coe.int/168071b503>
- Съвет на Европа, Препоръка CM/Rec(2012)2 на Комитета на министрите до държавите членки относно участието на децата и младите хора до 18-годишна възраст
<https://rm.coe.int/168046c478>
- Youth Participation in Democratic Life (Участие на младежта в демократичния живот), ЕАСЕА, 2013 г.
<https://www.lse.ac.uk/business-and-consultancy/consulting/assets/documents/youth-participation-in-democratic-life.pdf>

- COM(2018) 269 final — SWD(2018) 168 final: Резултати от отворения метод на координация в областта на младежта в периода 2010—2018 г., придружаващи съобщението на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Ангажиране, свързване и овластяване на младите хора: нова стратегия на ЕС за младежта“
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0168> Insights into youth policy governance (Поглед върху управлението на политиката за младежта), Партньорство за младежта, 2018 г.

https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808
- New and innovative forms of youth participation in decision-making processes (Нови и иновативни форми на участие на младите хора в процесите на вземане на решения), Съвет на Европа, октомври 2017 г.

<https://rm.coe.int/new-and-innovative-forms-of-youth-participation-in-decision-making-pro/1680759e6a>
- Аналитичен документ относно участието на младите хора: Young people political participation in Europe: What do we mean by participation? (Политическото участие на младите хора в Европа: какво означава това участие?), Партньорство за младежта

<https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261980/What+is+youth+participation.pdf/223f7d06-c766-41ea-b03c-38565efa971a>
- Партньорство между ЕС и Съвета на Европа в областта на младежта (Партньорство за младежта), 2020 г.

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership>

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/covid-19>

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/latest-update-and-analysis>

- Европейски парламент, „COVID-19: членовете на ЕП отправят искане за предотвратяване на трайните вреди за младите хора и спорта“ (27 януари 2021 г.)

<https://www.europarl.europa.eu/news/bg/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>

- Политически мерки на ОИСР в отговор на коронавируса (COVID-19), Youth and COVID-19: Response, recovery and resilience (Младежта и COVID-19: реагиране, възстановяване и устойчивост) (11 юни 2020 г.)

<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/#endnotea0z6>

- МОТ, Младежка заетост

<https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>

- Seven key findings from the Youth Governance Survey (Седем основни констатации от проучването на управлението в областта на младежта), ОИСР

<http://www.oecd.org/mena/governance/seven-key-findings-from-the-youth-governance-survey.pdf>

- Декларация от конференцията „Лисабон +21“ относно политиките и програмите за младежта, 2019 г.

<https://www.lisboa21.gov.pt/en/content/declaracao/declaration.html>

- Инициативата „Нов европейски Bauhaus“

https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_bg